

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie prokuratora Prokuratury Okręgowej w C. C. F.
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 31 października 2024 r.
z urzędu
kwestii przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach
na podstawie art. 150 § 4 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze
(Dz. U. z 2024 r. poz. 390, zwanej dalej „u.p.p.”)

p o s t a n o w i ł:

przedłużyć zawieszenie w czynnościach prokuratora Prokuratury
Okręgowej w C. C. F. na dalszy okres sześciu miesięcy, tj. do dnia 4
maja 2025 r.

Przed przystąpieniem do merytorycznego omówienia motywów rozstrzygnięcia w kwestii zasadniczej, będącej przedmiotem niniejszego postępowania, należy odnieść się do zagadnienia o charakterze ustrojowym i proceduralnym, jakie wyłoniło się w związku z okolicznościami podniesionymi w piśmie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego dla [...] okręgu regionalnego z dnia 18 października 2024 r. (które do Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego wpłynęło w dniu 29 października 2020 r.). Zagadnienie to dotyczy kwestii związanych z prawidłowością powołania prokuratora do pełnienia funkcji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego w kontekście skutków procesowych, jakie

ewentualne uchybienia w procedurze powołania do pełnienia wskazanej funkcji, mogą powodować w postępowaniu inicjowanym przez takiego prokuratora wykonującego obowiązki rzecznika dyscyplinarnego. Chodzi tu mianowicie o skutek najdonioślejszy procesowo, a mianowicie taki, że zgodnie z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. stosowanym w postępowaniu dyscyplinarnym prokuratorów na mocy odesłania zawartego w art. 171 pkt 1 u.p.p., nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy brak jest skargi uprawnionego oskarżyciela.

Jakkolwiek w niniejszej sprawie istnieją wątpliwości co do prawidłowości umocowania zastępcy rzecznika dyscyplinarnego kierującego wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, to jednak nie mają one znaczenia przy rozstrzyganiu kwestii związanych z przedłużeniem zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych. Zgodnie z regulacją zawartą w art. 150 § 4 u.p.p. „po skierowaniu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego, decyzje w przedmiocie przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach podejmuje sąd dyscyplinarny. Sąd dyscyplinarny określa czas zawieszenia prokuratora w czynnościach”. Z treści tego unormowania wynika jednoznacznie, że decyzję w przedmiocie przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych podejmuje sąd dyscyplinarny z urzędu, niezwłocznie po tym, jak do tego sądu wpłynie wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Z kolei wniosek rzecznika dyscyplinarnego o przedłużenie zawieszenia w czynnościach nie jest w tym wypadku niezbędny.

Powyższą konstatację potwierdzają również wskazania płynące z wykładni systemowej przepisów o zawieszeniu w czynnościach służbowych. Co do zasady, zawieszenie w czynnościach służbowych może nastąpić na okres do sześciu miesięcy (art. 150 § 1 zdanie pierwsze u.p.p.). Zawieszenie w czynnościach należy do kompetencji przełożonego dyscyplinarnego (art. 150 § 2 zdanie pierwsze u.p.p.), zaś od decyzji o zawieszeniu przysługuje odwołanie do sądu dyscyplinarnego (art. 150 § 2 zdanie drugie u.p.p.).

Z kolei przedłużenie zawieszenia w czynnościach może być dokonane na dalszy niezbędny okres. Decyzję w tym przedmiocie podejmuje sąd dyscyplinarny na wniosek rzecznika dyscyplinarnego (art. 150 § 3 u.p.p.).

Skoro zatem w art. 150 § 4 u.s.p. mowa jest o tym, że „po skierowaniu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego” decyzję w przedmiocie przedłużenia podejmuje sąd dyscyplinarny i nie ma wskazania, że jest to warunkowane wnioskiem rzecznika, to z jednej strony wniosek ten nie jest wymagany, z drugiej zaś decyzja o przedłużeniu zawieszenia na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, o której mowa w art. 150 § 3 u.p.p., została przewidziana jedynie dla etapu poprzedzającego skierowanie wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Zgodnie zaś z regułą przewidzianą w art. 9 § 1 k.p.k. organy procesowe prowadzą postępowanie i dokonują czynności z urzędu, o ile ustawa nie uzależnia tych czynności od wniosku określonej osoby, instytucji lub organu.

Rozwiązanie takie znajduje również uzasadnienie celowościowe. Sąd dyscyplinarny właściwy do rozpoznania wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej otrzymując taki wniosek, na podstawie analizy okoliczności zaistniałych w sprawie oraz stopnia uprawdopodobnienia zarzutów stawianych obwinionemu w świetle prowadzonego postępowania dowodowego, władny jest do zweryfikowania konieczności dalszego utrzymywania zawieszenia w czynnościach służbowych. Sąd ten samodzielnie powinien oceniać przesłanki stosowania zawieszenia w czynnościach na każdym etapie prowadzonego przed nim postępowania.

Oczywiście nie ma przeszkód, aby stosownie do regulacji zawartej w art. 9 § 2 k.p.k., rzecznik dyscyplinarny składał wniosek o przedłużenie zawieszenia obwinionego prokuratora w czynnościach służbowych, którą to czynność sąd dyscyplinarny ma obowiązek podjąć z urzędu.

Przechodząc do meritum sprawy, należy stwierdzić, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego wystąpił do Sądu Najwyższego-Izby Odpowiedzialności Zawodowej z wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej C. F. – prokuratora Prokuratury Okręgowej w C., obwinionego o to, że uchybił godności urzędu w taki sposób, że w okresie od 1 grudnia 2016 r. do 15 marca 2017 r. w C., w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą podżegał K. J. oraz współdziałających z nim M. C. i W. R. do spowodowania

ciężkiego uszczerbku na zdrowiu R. P. w postaci całkowitej albo znacznej, trwałej niezdolności do pracy w zawodzie, wywołując przy tym przekonanie K. J. i M. C. o istnieniu wpływów w instytucjach państwowych, podjął się pośrednictwa w załatwieniu ich spraw dotyczących postępowań karnych – w przypadku K. J. sprawy prowadzonej przez Sąd Rejonowy w C. pod sygn. akt [...], a w przypadku M. C. sprawy prowadzonej przez Sąd Rejonowy w C. pod sygn. akt [...] w zamian za wyżej opisaną korzyść osobistą, co odpowiada znamionom czynu zabronionego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i art. 230 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., tj. przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze.

Postanowieniem Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 24 czerwca 2024 r. sygn. akt [...] prokurator C. F. został zawieszony w czynnościach na okres do dnia 5 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy-Izba Odpowiedzialności Zawodowej, zważył co następuje.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w C. C. F. stanął pod zarzutem popełnienia deliktu dyscyplinarnego określonego w art. 137 § 1 pkt 5 u.p.p. Na duże prawdopodobieństwo popełnienia czynu realizującego jego znamiona wskazuje zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci m.in. zeznań świadków: R. P., K. J. (częściowo), M. C. (częściowo), K. Z. (częściowo), W. R. (częściowo), D. U. (częściowo); wyjaśnień T. B. (częściowo) oraz wyjaśnień C. F. (częściowo) oraz inne jeszcze dowody.

Podstawę faktyczną zarzutu postawionego prokuratorowi C. F. tworzą okoliczności związane z podżeganiem K. J. i M. C. do spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu R. P. (z którym C. F. znajdował się w konflikcie o charakterze osobistym), w zamian za co C. F. miał podjąć się pośrednictwa w uzyskaniu korzystnych dla sprawców planowanego czynu rozstrzygnięć w prowadzonych przeciwko nim w innych sprawach postępowaniach karnych. Jeśli wskazane okoliczności zostaną procesowo wykazane, będzie to oznaczało, że prokurator C. F. swoim zachowaniem wypełnił znamiona przestępstwa z art. 18 § 2

k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i art. 230 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

W tej sytuacji dalsze wykonywanie czynności służbowych przez C. F. podważałoby w oczach opinii publicznej autorytet urzędu prokuratorskiego oraz autorytet prokuratury jako organu wykonującego zadania w zakresie ścigania przestępstw oraz stojącego na straży praworządności. Osłabiałoby także społeczne zaufanie do urzędu prokuratorskiego. Trudno bowiem przyjąć, aby osoba, na której ciążyą zarzuty popełnienia poważnego przestępstwa o wysokim stopniu społecznej szkodliwości, polegającego m.in. na deklarowanym wykorzystaniu zajmowanego stanowiska prokuratorskiego do bezprawnego wywierania wpływu na tok postępowań karnych prowadzonych innych sprawach, mogłaby – bez uszczerbku dla wizerunku i autorytetu prokuratury – nadal wykonywać czynności związane z realizacją zadań prokuratury. Do czasu procesowego wyjaśnienia wskazanych zarzutów konieczne jest zatem odsunięcie prokuratora C. F. od wykonywania obowiązków służbowych.

W ocenie Sądu Najwyższego nie ustały przesłanki uzasadniające zawieszenie w czynnościach prokuratora Prokuratury Okręgowej w C. C. F.

Przedłużając okres zawieszenia obwinionego w czynnościach służbowych, Sąd Najwyższy miał na względzie czas niezbędny do podjęcia przez sąd dyscyplinarny czynności na rozprawie w zawisłej sprawie dyscyplinarnej.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy-Izba Odpowiedzialności Zawodowej postanowił, jak w sentencji.

[M. T.]

[ał]